

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

ČESKÝ JAZYK

5.ročník

inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT

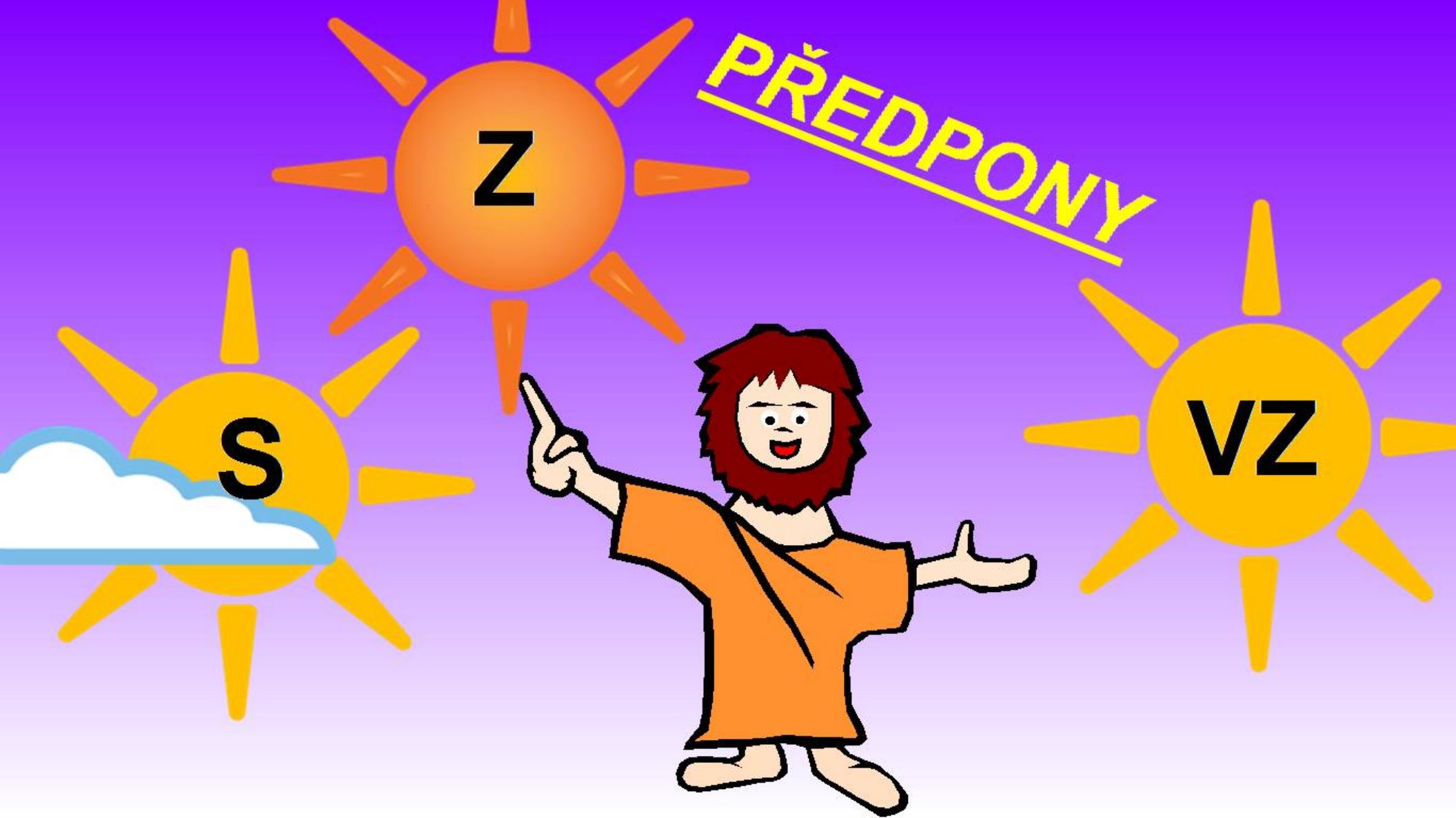
PŘEDPONY S, Z, VZ

pravidla psaní předpon s, z, vz - 6 pravidel; slova, která nelze odůvodnit; procvičování psaní předpor
s, z, vz

vl.znak:ČJ II.

Autor:Mgr.Alžběta Dostálová 2011

ZŠ Rokytnice v Orl. h.

co je správně?

spadnout?

zpadnout?

Abychom snadno proplavali psaním předpon
s,z,vz, seznámíme se s několika pravidly, která
nám mohou pomoci!!
JEN SI JE MUSÍME ZAPAMATOVAT!

1. PRAVIDLO

PŘEDPONA

-s -se

se píše, když slovo má význam
směřování

SHORA DOLŮ

spadnout, seskočit, sletět, sklouznout,
seběhnout, stáhnout,...

2. PRAVIDLO

PŘEDPONA

-s -se

se píše, když slovo má význam
směřování

DOVNITŘ

smotat, stočit, sbalit, svinout, srulovat...

3. PRAVIDLO PŘEDPONA

-S   -se

se píše, když slovo má význam
směřování

DOHROMADY

sbírat, sčítat, sbíhat, sbor, shromáždit,
seskupit, splést...

4. PRAVIDLO

PŘEDPONA

-s   -se

se píše, když slovo má význam
směřování

Z POVRCHU PRYČ

smýt, smazat, setřít, seškrabat...

**PRAVOPIS NĚKTERÝCH SLOV
NELZE PODLE PRAVIDEL
ODŮVODNIT!**

TA SI MUSÍTE ZAPAMATOVAT!

**skončit, sdělit, stmívat se, spotřebovat,
strávit, shořet, strhnout, shnít**

MÁM PRO VÁS POMŮCKU, JAK SI SLOVA
LÉPE ZAPAMATOVAT!
STAČÍ SE NAUČIT TUTO VĚTU:

*Sdělují ti, že když se stmívalo,
skončil jsem s jídlem,
všechny zásoby jsem spotřeboval,
pak jsem je strávil
a všechno na prach shořelo.*

5. PRAVIDLO PŘEDPONA

-z

-ze

se píše, když slovo má význam

UKONČENÍ DĚJE, ZMĚNY STAVU

zešedivět, zestárnout, zkrátit, ztratit, zčernat,
zbořit...

**PRAVOPIŠ NĚKTERÝCH SLOV
NELZE PODLE PRAVIDEL
ODŮVODNIT!**

**TA SI MUSÍTE TAKÉ
ZAPAMATOVAT!**

způsob, zkouška, zpěv, zkoumat, ztratit

MÁM PRO VÁS POMŮCKU, JAK SI SLOVA
LÉPE ZAPAMATOVAT!
STAČÍ SE NAUČIT I DRUHOU VĚTU:

*Náš učitel měl zvláštní způsob
zkoušení ze zpěvu, kterým
zkoumal náš ztracený hlas.*

6. PRAVIDLO

PŘEDPONA

-VZ

se píše, když má slovo význam
směřování

VZHŮRU

vzlétnout, vzrůst, vzchopit se ,
vzpamatovat se, vztyčit...

Procvičování:

Doplňte s, se, z, vz:

vz

se

z

s

.....lákat

.....vléknout

.....cvrknout

.....chodil

.....tichnout

.....sypat

.....vlhlé

.....těžknout

.....plést

.....tisknout

.....klíčit

.....počítat

.....brzdit

.....potit

.....pívat

Zakroužkujte správnou možnost:

1. Lesní **správa/zpráva** zahájila vysazování stromků.

2. V novinách si můžete přečíst **správy/zprávy**.

3. **Shlédli/zhlédli** jsme výstavu orchideí.

4. **Shlédli/zhlédli** jsme z vysoké rozhledny.

5. Stále si na něco **stěžuješ/ztěžuješ**.

6. Svou leností nám **stěžuješ/ztěžuješ** práci.

7. Lesní cesta se stále **sužovala/zužovala**.

8. **Sužovala/zužovala** ho nebezpečná choroba.

ODKAZY:

<http://dum.rvp.cz/materialy/predpona-z-ze-s-se.html>